
Spis treści

Wstęp	11
Rozdział I	
Filozofia ryzyka – Nowe tendencje	13
1. Z historii badań nad ryzykiem	13
2. Metodologia badań naukowych	19
2.1. Nauka a ryzyko	19
2.2. Metodologia badań naukowych	21
2.2.1. Metodologia badania ryzyka	21
3. Istota nauki opartej na doświadczeniu	23
3.1. Początki badań nad ryzykiem	23
3.2. W poszukiwaniu pewności	25
3.3. Doskonalenie narzędzi pomiaru ryzyka	27
3.4. O potrzebie badania i mierzenia ryzyka	28
3.5. Początki teorii gier i poszukiwanie optymalnych korzyści	31
4. Nowe tendencje i kierunki badań nad ryzykiem	34
4.1. Strategie zmierzające do ograniczenia globalnego ryzyka i zagrożeń dla środowiska naturalnego	35
4.2. Działania człowieka a zmiany klimatyczne (<i>Human Choice and Climate Change</i>)	37
4.3. Obiektywizm badań prowadzonych nad ryzykiem	39
4.4. Optymistyczna i pesymistyczna postawa w ocenie ryzyka	40
4.5. Eksplozja informacji i jej wpływ na badania nad ryzykiem – Jaka perspektywa?	41
4.6. Znaczenie badań transdyscyplinarnych	43
4.7. Odpowiedzialność uczonych za skutki prowadzonych badań	44
Podsumowanie rozdziału I	47
Rozdział II	
Pojęcie, taksonomia i semantyka zdywersyfikowanego ryzyka ..	48
1. Stan zagadnienia	48
2. Pojęcie ryzyka	51
3. Taksonomia i typologia ryzyka	56
3.1. Ryzyko ubezpieczeniowe	56

3.2. Ryzyko ekonomiczne	58
3.3. Ryzyko kursu walutowego i stopy procentowej	59
3.3.1. Ryzyko kredytowe	61
3.4. Ryzyko produkcyjne	63
3.5. Ryzyko prawne a bezpieczeństwo	64
3.6. Ryzyko organizacyjne	67
3.7. Ryzyko polityczne	68
3.8. Ryzyko związane z nowymi technologiami i ekologią	70
3.9. Ryzyko medyczne i epidemiologiczne	73
3.10. Ryzyko farmaceutyczne	75
3.11. Ryzyko chemiczne	77
3.12. Ryzyko psychologiczne	79
3.13. Ryzyko socjologiczne	81
3.14. Medialne ryzyko środków przekazu	83
3.15. Ryzyko cywilizacyjne i kulturowe	84
3.16. Ryzyko filozoficzne, etyczne i religijne	85
3.17. Ryzyko siły wyższej	88
4. Prawo do podejmowania działań obciążonych ryzykiem	91
Podsumowanie rozdziału II	93

Rozdział III

Generalne zasady interdyscyplinarnego zarządzania ryzykiem ..	95
1. Określenie zasad procesu zarządzania ryzykiem	95
1.1. Identyfikacja i analiza ryzyka	99
1.2. Ocena i sformułowanie wariantów	99
1.3. Ograniczanie i eliminowanie przyczyn ryzyka	101
1.3.1. Zwiększanie zasobu informacji	101
1.3.2. Skutki asymetrii informacji	102
2. Przeciwdziałanie zdywersyfikowanemu ryzyku	103
2.1. Klasyfikacja sposobów przeciwdziałania ryzyku	103
2.2. Ponoszenie ryzyka (własne pokrycie ryzyka)	104
2.2.1. Wkalkulowanie ryzyka w cenę	104
2.2.2. Zapobieganie ryzyku przez tworzenie rezerwy	105
2.2.3. Przeniesienie ryzyka	106
2.2.3.1. Przeniesienie ryzyka przez umowę	107
2.2.3.2. Ubezpieczyciel jako podmiot przejmujący ryzyko	107
2.2.4. Kompensacja ryzyka	108
3. Problemy związane z zarządzaniem ryzykiem w małych i średnich przedsiębiorstwach	109
4. Inne sposoby radzenia sobie z wybranym rodzajem ryzyka – na przykładzie ryzyka eksportowego	111
Podsumowanie rozdziału III	115

Rozdział IV

Zintegrowane zarządzanie ryzykiem w przedsiębiorstwie	116
1. Sprzężenie zwrotne pomiędzy zarządzaniem ryzykiem i kierowaniem przedsiębiorstwem	117
2. Identyfikacja ryzyka w tworzonym systemie celów przedsiębiorstwa	119

3. Rola analizy ryzyka w identyfikowaniu problemów przedsiębiorstwa	122
4. Uwzględnianie ryzyka przy poszukiwaniu odpowiednich rozwiązań	125
5. Ryzyko i wybór instrumentów zarządzania ryzykiem	126
6. Kontrola jako istotny element zarządzania ryzykiem	127
7. Symptomy przedsiębiorstwa zagrożonego zdywersyfikowanym ryzykiem ..	129
8. Ryzyko upadłości przedsiębiorstwa – regulacje prawne	132
8.1. Podmiotowy zakres upadłości	132
8.2. Podstawy ogłoszenia upadłości	132
8.3. Postępowanie w przedmiocie ogłoszenia upadłości	133
8.4. Orzeczenie sądu o ogłoszeniu upadłości	133
8.5. Skutki ogłoszenia upadłości	134
8.6. Postępowanie układowe i likwidacja masy upadłości	134
Podsumowanie rozdziału IV	135

Rozdział V

Rola informacji w zarządzaniu gospodarką. Społeczeństwo informacyjne	136
1. Istota współczesnej rewolucji informacyjnej	136
2. Informacja jako narzędzie diagnostyczne w gospodarce	140
3. Wiedza i informacja – paradygmat trzeciej cywilizacji	143
4. Cel gospodarczy inicjatywy „eEurope – An Information Society for All” ..	146
5. Internet i jego znaczenie dla obywateli i dla państwa	149
Podsumowanie rozdziału V	151

Rozdział VI

Ryzyko oraz przestępczość komputerowa	152
1. Wprowadzenie	152
2. Rodzaje ryzyka i przestępstw komputerowych	153
3. Analiza zagrożeń komputerowych	156
3.1. Podstawowe zagrożenia	157
3.2. Naturalne zagrożenia komputerowe	159
3.3. Bierne ataki przestępców komputerowych	159
3.4. Aktywne ataki przestępców komputerowych	160
3.5. Przypadkowe błędy	163
3.6. Przestępczość komputerowa	163
3.7. Przestępstwa komputerowe w Internecie – podsumowanie	166
4. Analiza słabych miejsc w przedsiębiorstwie	167
4.1. Czynniki ludzkie	167
4.2. Słabości organizacyjne przedsiębiorstwa	168
4.3. Technicznie słabe miejsca	169
5. Zarządzanie ryzykiem komputerowym oraz środki zapobiegawcze	170
6. Prawo informatyczne i odpowiedzialność karna	173
Podsumowanie rozdziału VI	175

Rozdział VII

Źródła informacji ekonomicznych oraz danych o wiarygodności finansowej partnerów biznesowych	176
1. Rodzaje informacji i ich znaczenie	176

1.1. Rodzaje informacji gospodarczych	178
2. Podstawowe źródła informacji ekonomicznych i finansowych	179
2.1. Krajowy Rejestr Sądowy	179
2.2. Specjalistyczna prasa fachowa	183
2.3. Sprawozdania publikowane przez spółki	184
2.4. Skonsolidowane sprawozdania finansowe	185
2.5. Unia Europejska a Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR)	188
2.6. Biznesplan jako źródło informacji	190
3. Wywiadownie gospodarcze jako źródło informacji	195
3.1. Międzynarodowa Federacja Wywiadowni Gospodarczych	196
3.2. Zdywersyfikowane źródła pozyskiwania informacji	197
3.2.1. Niezależne źródła informacji	199
3.2.2. Zależne źródła informacji	200
3.3. Obowiązek udostępniania informacji gospodarczych	202
3.4. Techniki przygotowywania i przekazywania raportów	205
3.4.1. Sposób i czas przekazywania raportów	207
3.5. Ochrona danych	207
4. Inne źródła informacji ekonomicznych	208
4.1. Instytut Koniunktur i Cen Handlu Zagranicznego	208
4.2. Krajowa Izba Gospodarcza	211
4.3. Polska Agencja Informacji i Inwestycji Zagranicznych SA	213
4.4. Banki jako źródło informacji	214
4.5. Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości	215
4.6. Polskie placówki handlowo-ekonomiczne za granicą	217
5. Źródła informacji ekonomicznych w wybranych krajach Unii Europejskiej	218
5.1. Francja	218
5.2. Niemcy	221
5.3. Wielka Brytania	224
5.3.1. Informacje o spółkach	224
5.3.2. Szybki dostęp do informacji przez Internet	226
5.3.3. Analiza branży i sektora	226
5.3.4. Ocena makrootoczenia	227
Podsumowanie rozdziału VII	228

Rozdział VIII

Metody i kryteria oceny wiarygodności finansowej i ekonomicznej podmiotów gospodarczych – stosowane przez agencje ratingowe	230
1. Przyczyny zapotrzebowania na rating	230
2. Pojęcie ratingu	232
3. Globalne i lokalne agencje ratingowe	235
4. Podstawowe zadania agencji ratingowych	240
5. Dane liczbowe, wskaźniki i obszary działalności badane przy ocenie stanu gospodarki państwa oraz zależnych podmiotów gospodarczych	241
5.1. Wybrane obszary działalności	241
5.2. Podstawowe dane liczbowe i wskaźniki	242
5.3. Metodyka przygotowania ocen ratingowych	243
6. Rodzaje ryzyka uwzględniane przy formułowaniu ratingów	244
7. Procedura nadawania ratingów	246

8. Zasady funkcjonowania komitetów ratingowych	247
9. Oznaczenia literowe stosowane w ratingach	250
9.1. Case study: rating dla Polski	250
9.2. Ratingi dla wybranych podmiotów gospodarczych i instytucji	252
9.2.1. Rating dla województwa Wielkopolskiego	252
9.2.2. Rating dla Ostrowa Wielkopolskiego	253
9.2.3. Rating dla Koszalina	254
9.2.4. Rating dla Orbis SA	255
Podsumowanie rozdziału VIII	255

Rozdział IX

Zarządzanie ryzykiem w przedsiębiorstwie produkcyjnym	257
1. Specyficzne rodzaje ryzyka w przedsiębiorstwie produkcyjnym	257
2. Ryzyko produkcyjne	258
3. Ryzyko logistyczne	259
4. Ryzyko w badaniach i rozwoju	261
5. Proces zarządzania ryzykiem w przedsiębiorstwie	261
5.1. Cele i strategie	261
5.2. Identyfikacja i analiza ryzyka	262
5.3. Ocena ryzyka	262
5.4. Zarządzanie ryzykiem	264
5.4.1. Ogólny przegląd	264
5.4.2. Zarządzanie kosztami przy wykorzystaniu nowych narzędzi	265
5.4.3. Controlling i reporting w zarządzaniu ryzykiem	267
5.4.4. Rola audytu	270
Podsumowanie rozdziału IX	271

Rozdział X

Zarządzanie ryzykiem finansowym przedsiębiorstwa	272
1. Taksonomia metod pomiaru i oceny finansowej przedsiębiorstwa	272
2. Badanie sytuacji finansowej przedsiębiorstwa przy zastosowaniu analizy wskaźnikowej	274
2.1. Wskaźniki płynności finansowej	277
2.2. Wskaźniki rentowności	278
2.2.1. Wskaźniki rentowności sprzedaży	279
2.2.2. Wskaźnik rentowności kapitału	279
2.2.3. Wskaźniki rentowności majątku	280
2.3. Wskaźnik zadłużenia i obsługi długu	281
2.4. Wskaźnik efektywności wykorzystania aktywów	282
2.5. Wskaźniki reakcji rynkowej	283
3. Modelowanie finansowe i zestawy wskaźników finansowych	285
3.1. Modelowanie finansowe	285
3.2. Zestawy wskaźników finansowych	286
3.2.1. Model siedmiu obszarów analizy	286
3.2.2. Model sześciu wskaźników	289
3.2.3. Model pięciu grup wskaźników	290
4. Kryteria analizy finansowej	292
5. Zasady posługiwania się wskaźnikami w analizie finansowej	294

5.1. Analiza sytuacji finansowej spółki w czasie	295
5.2. Porównanie wskaźników kilku spółek	295
5.3. Badanie sytuacji finansowej spółek o zróżnicowanym profilu działalności	295
5.4. Stosowanie wskaźników w porównaniach międzynarodowych	296
6. Wybrane metody oceny kondycji finansowej spółki	296
6.1. Analiza dyskryminacyjna Altmana	296
6.2. Inne uproszczone metody oceny kondycji finansowej spółek	300
6.2.1. Metoda Williama Blasztka	300
6.2.2. Model CA – Score	300
6.2.3. Metoda Fulmera	301
6.2.4. Metoda Springate'a	301
6.2.5. Próba adaptacji modeli zachodnich z zastosowaniem metod regresji wielorakiej	301
Podsumowanie rozdziału X	303

Rozdział XI

Nowe obszary ryzyka w globalnej gospodarce	304
1. Ryzyko w globalnej gospodarce	304
2. Korporacje transnarodowe źródłem zdywersyfikowanego ryzyka	307
2.1. Transnarodowe powiązania korporacji produkcyjnych i handlowych z bankami inwestycyjnymi	309
2.2. Proces fuzji i przejęć w globalnej gospodarce XXI wieku	310
2.3. Przyczyny fuzji i przejęć	314
3. Mafijne struktury przestępcze w Europie	316
3.1. Organizacje mafijne zagrożeniem dla ładu w Europie	317
3.2. Włoska mafia w Niemczech	319
3.3. Rosyjska mafia	321
3.4. Białoruskie struktury mafijne	324
4. Ryzyko związane z funduszmi hedgingowymi	327
5. Nowe rodzaje ryzyka w globalnym handlu międzynarodowym	331
5.1. Kradzieże ładunków i całych statków	332
5.2. Oszustwa czarterowe – ryzyko utraty ładunku	333
5.3. Oszustwa bankowe w Internecie	334
5.4. Oszustwa finansowe przy użyciu telefonu	336
5.5. Oszustwa finansowe tzw. szkoły nigeryjskiej	341
6. Przeciwdziałanie praniu brudnych pieniędzy	345
6.1. Regulacje międzynarodowe	345
6.2. Zagrożenie dla obrotu finansowego	346
6.3. Metody prania brudnych pieniędzy	346
6.4. Sankcje karne	349
Podsumowanie rozdziału XI	351

Bibliografia	352
--------------------	-----

Indeks rzeczowy	358
-----------------------	-----

Streszczenie w języku polskim	373
-------------------------------------	-----

Streszczenie w języku angielskim	378
--	-----